

Uchwała nr 135
strony pracowników i strony pracodawców Rady Dialogu Społecznego
z dnia 20 grudnia 2024 r.
w sprawie próby ponownego ograniczenia kompetencji Rady Dialogu Społecznego

Na podstawie art. 30a w związku z art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r. poz. 2232 z późn. zm.) uchwała się, co następuje:

§1

W związku z trwającymi konsultacjami społecznymi dotyczącymi projektu ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (UD40), strona pracowników i strona pracodawców Rady Dialogu Społecznego (RDS) negatywnie opiniują propozycję uchylecia art. 20 ustawy o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego, zgodnie z którym minister właściwy do spraw finansów publicznych przedstawia stronie pracowników i stronie pracodawców RDS informację o przebiegu wykonania ustawy budżetowej za pierwsze półrocze bieżącego roku w terminie do dnia 10 września każdego roku.

§2

Uchylenie art. 20 ustawy o Radzie Dialogu Społecznego stanowi kolejny krok w kierunku nieuzasadnionego ograniczenia kompetencji RDS, po zmianach wprowadzonych niedawno w ustawie o Radzie Fiskalnej. Zauważamy, że prawo wyrażenia stanowiska na temat informacji o przebiegu wykonania ustawy budżetowej za pierwsze półrocze daje Radzie Dialogu Społecznego możliwość realizacji jednej z jej kluczowych kompetencji, polegającej na sprawowaniu społecznej kontroli nad wykonaniem planu finansowego państwa. Jest to istotny element, który pozwala partnerom społecznym na wyrażanie opinii w tym zakresie oraz sprawowanie nadzoru nad efektywnością wydatkowania środków publicznych.

§3

Strona pracowników i strona pracodawców Rady Dialogu Społecznego zwracają uwagę, że bieżące publikowanie na stronie internetowej Ministerstwa Finansów danych o wykonaniu ustawy budżetowej – co leży u podstaw propozycji uchylecia art. 20 ustawy o RDS – nie może stanowić wystarczającej przesłanki do automatycznego zniesienia obowiązku przedkładania Radzie Dialogu Społecznego informacji na temat wykonania ustawy budżetowej za pierwsze półrocze. Choć w dobie cyfryzacji dostęp do danych online stał się powszechny i łatwiejszy, nie można uznać, że taki sposób prezentacji danych pozwala na pełną i efektywną współpracę strony społecznej ze stroną rządową. Szczególnie, że część danych, które otrzymuje Rada Dialogu Społecznego, różni się zarówno pod względem formy prezentacji, jak i szczegółowości od danych publikowanych na stronie internetowej Ministerstwa Finansów. Informacje te, prezentowane w postaci ogólnych komunikatów, nie zawsze odpowiadają na wszystkie pytania i wątpliwości, jakie pojawiają się w trakcie debaty w RDS po stronie związków zawodowych i organizacji pracodawców.

§4

Strona pracowników i strona pracodawców RDS zauważają, że dialog społeczny, zwłaszcza w kontekście spraw społecznych i finansowych, powinien opierać się na wymianie poglądów w Radzie Dialogu Społecznego, co stanowi fundament jego efektywności. Tylko w ten sposób możliwe jest podejmowanie rzetelnych decyzji oraz wypracowywanie konsensusu w ramach RDS, uwzględniającego różnorodne potrzeby pracowników i pracodawców. Utrzymanie obowiązku przekazywania partnerom społecznym informacji o wykonaniu ustawy budżetowej jest zatem niezbędne, ponieważ pozwala partnerom społecznym na dogłębną analizę i ocenę sytuacji finansowej państwa, co ma kluczowe znaczenie w kontekście jakości prowadzonego dialogu społecznego.

Dodatkowego podkreślenia wymaga, że obowiązek systematycznego przedstawiania Radzie Dialogu Społecznego informacji o wykonaniu budżetu państwa umożliwi stronie rządowej lepsze zrozumienie potrzeb i oczekiwań różnych grup społecznych, co przekłada się na skuteczniejsze i bardziej adekwatne działania państwa. Pozwala również na szybsze identyfikowanie problemów oraz obszarów wymagających interwencji, co znacząco poprawia efektywność zarządzania finansami publicznymi. Co więcej, utrzymanie tego mechanizmu

wspiera przejrzystość procesu budżetowego, umożliwiając Radzie Dialogu Społecznego nie tylko analizę przekazanych danych, ale również formułowanie wniosków i opinii wpływających na kierunki polityki finansowej państwa. Ma to szczególne znaczenie w zakresie planowania dochodów i wydatków, które bezpośrednio oddziałują na warunki życia pracowników i prowadzenia działalności gospodarczej. Zredukowanie tej formy współpracy negatywnie wpłynie na jakość debaty publicznej oraz efektywność podejmowanych decyzji przez Radę Dialogu Społecznego.

§5

Kierując się powyższymi przesłankami, strona pracowników i strona pracodawców Rady Dialogu Społecznego wnosi do strony rządowej o pilne odstąpienie od uchylenia art. 20 ustawy o Radzie Dialogu Społecznego, podkreślając, że planowana zmiana doprowadzi do nieuzasadnionego osłabienia pozycji RDS w sprawowaniu kontroli społecznej nad wydatkami publicznymi oraz nadmiernej centralizacji w zarządzaniu finansami państwa.

§ 6

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.